

Managing Urban Europe-25

sustainable future for cities

Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan – Környezettudatosság és városirányítás helyben –

Balatonfüred is tagja a Balti Városok Uniója által kezdeményezett és vezetett, *Managing Urban Europe – 25* elnevezésű nemzetközi környezetvédelmi projektnek, amely célja egy korszerű, a fenntartható fejlődést biztosító környezettudatos irányítási rendszer bevezetése a résztvevő városokban.

A program részeként feltárták a Balaton-parti város jelenlegi állapotát, valamint környezeti szempontból fontos jellemzőit, majd mindennek tükrében elkészült egy a városfejlesztés céljait rögzítő stratégiai terv, amely egyebek mellett meghatározza Balatonfüred környezetének védelmét, a települési infrastruktúra fejlesztését, az egészséges életkörülmények kialakítását valamint a gazdaság fenntartható fejlesztését. Leegyszerűsítve, rendelkezésre áll egy tanulmány, amely feltárja a város erősségeit és hátrányait, és ezekből kiindulva igyekszik

A háttérben Balatonfüred

felvázolni a város fejlődésének további útját. Dr. Kiszy Pál alpolgármesterrel, a hároméves program koordinátorával beszélgettünk.

– A még 2005-ben indult programban tizenegy ország, huszonöt városa vett részt. Anglia, Németország, Olaszország, a skandináv és a balti államok, csak néhány példa a résztvevők közül. Balatonfüred abszolút kakkuktojás, hiszen mi voltunk a legkisebb település, a nálunknál tízszer, ötvenszer nagyobb városok mellett, mint Riga, Helsinki vagy egész provinciák, mint Siena, de mondhatnám Anconát is, akik csatlakozhattunk a programhoz. A Balaton Fejlesztési és Integrációs Kht. kereste meg Füredet, hogy Siófok mellett vegyen részt ebben a projektben. Három év alatt 2,5 millió eurót osztottak szét a városok között, Balatonfüred költségvetése ebből hatvankétezer euró, azaz mintegy tizenhat millió forint.

(Folytatás a 3. oldalon.)

A TARTALOMBÓL:

BALATONFÜRED FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

A MUE-25 program alapküldetése három fő részből tevődik össze. A város jelenlegi állapotát, környezeti szempontból fontos jellemzőit egy helyzetértékelés részletezi.

5-10. OLDAL

BALATONFÜRED KÖRNYEZET- TUDATOS STRATÉGIAI PROGRAMJA

A Stratégiai Program hat fejezetre tagolódik. A természeti és az épített környezetet, az emberi tényezőt, a városműködést, a gazdasági és a törvényi hátteret mutatja be.

11-12. OLDAL

Balatonfüred számára rendkívül fontos a fenntartható fejlődés és a környezettudatos gondolkodás és cselekvés két okból is. Egyrészt szeretnénk, hogy városunk még szebb és élhetőbb legyen, ne csak nekünk de unokáinknak, dédunokáinknak is majd kellemes otthon nyújtva. Másrészt fontos továbbá, hogy az idelátogató turisták számára mindig vonzó, és egyre vonzóbb, tiszta és egészséges város legyen Füred. Ezekhez a célokhoz pedig a jól átgondolt fejlesztések mellett a környezetvédelem az üdvözít út.

Ezért örülök annak, hogy a Balti Városok Szövetsége által vezetett MUE-25 nevű projektben városunk is részt vett.

A képviselő-testület által elfogadott értékes dokumentumok nem csak bevésett, megváltozhatatlan törvények, éppen ellenkezőleg, időről időre karbantartást igénylő, a változó feltételeknek megfelelően kiigazítandó iratok, amelyeket vezérfonalként használunk összhangban a város működését és fejlődését meghatározó egyéb tervekkel.

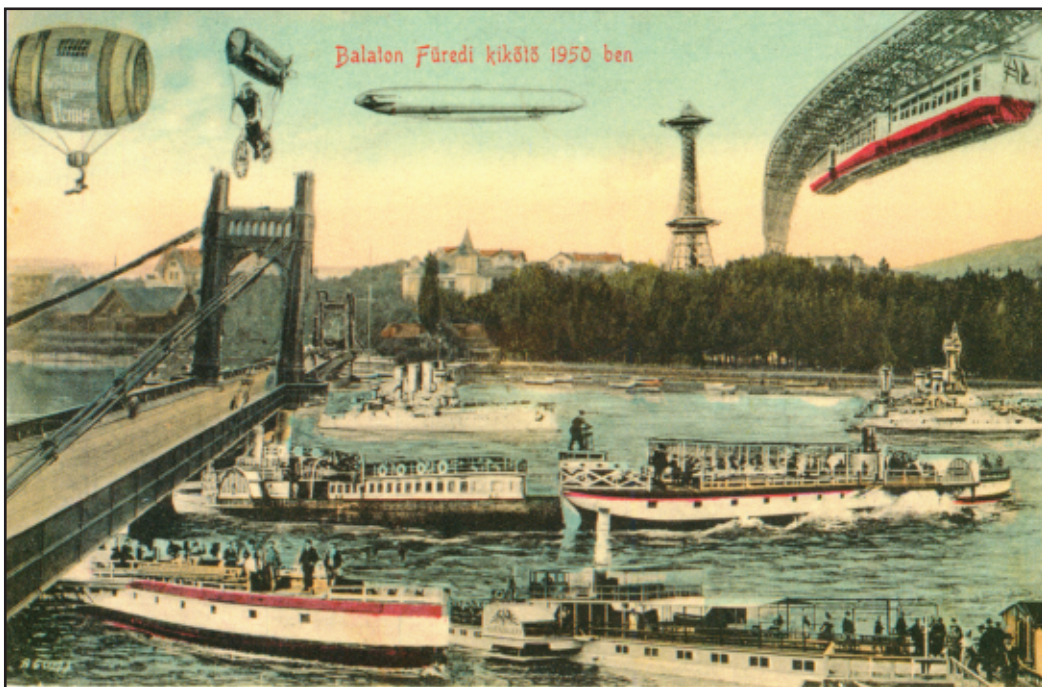
Úgy gondolom, hogy jó, ha a város összes lakójának lehetősége nyílik a program mind teljesebb megismerésére, egyúttal a megvalósításban való aktív részvételre. Ez a célja ennek a rendkívüli kiadványnak is.

– dr. Bóka István –
polgármester

BEVEZETÉS

Balatonfüred a környezet védelmére már a rendszerváltás előtt is fontos feladatként kezelte. Az igazi fejlődés azonban a kilencvenes években indult el. Az önkormányzat az országban az első között alkotta meg környezetvédelmi rendeletét, sikeres PHARE pályázat pénzügyi támogatásával bevezette a szelektív hulladékgyűjtést a városban, összefogta a város érdeklődő civil szervezeteit környezetvédelmi együttműködésre.

E folyamat részeként együtt Siófok várossal és a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökséggel indult egy, a Balti Városok Uniója (UBC) által kezdeményezett és vezetett, a Managing Urban Europe – 25 nevű nemzetközi környezetvédelmi projektben, melynek célja egy korszerű környezettudatos irányítási rendszer bevezetése a résztvevő városokban, a fenntartható városi fejlődés érdekében. A társfinanszírozási nyilat-

Ahogy elődeink képzelték 1900-ban a jövőt (képeslap a Helytörténeti Gyűjteményből)

kozatot (Co-financing statement) 2004. március 26-án írta alá Dr. Bóka István polgármester. Az első induló konferenciára 2005. június 13-14-én, Rigában került sor, ahol a háromévesre tervezett folyamat legfontosabb lépéseit és az együtt-

működés kereteit tárgyalták meg. Csak ezután, 2005. július 21-én történt meg a Partneri és támogatási megállapodás aláírására, a vezető UBC és Balatonfüred között.

Rigában, a projekt indító plenáris konferenciáján meg-

határozták az együttműködés kereteit, formáit és a munka rendjét. Eszerint először egy helyzetértékelő állapotfelmérés elkészítését (Baseline review), majd ezt követően egy Stratégiai Program összeállítását határozták el.

Az alapállapot felmérése a rendelkezésre álló helyi dokumentumok és az adatok frissítése után megtörtént. Ebben a jelenlegi helyzetet összefoglaló SWOT analízis jó támpontot ad a város stratégiai programjának kidolgozására, hiszen benne tételesen megfogalmazódnak az erősségek, amelyeket a jövőben tudatosan, a jelenleginél még jobban ki kell aknáznunk, a gyengeségek, amelyeket lehet legfeljebb csökkentenünk kell negatív hatásait, továbbá azok a lehetőségek, amelyekkel élnünk kell és végül a veszélyek, amelyeket el kell kerülni.

Ez a Stratégiai Program a már rendelkezésre álló dokumentumok (Balatonfüred városfejlesztési koncepciója, Rendezési Tervek, Egészségterv, stb) és a jelenleg ismert újabb fejlesztési elképzelések figyelembe vételével, az Alapállapot Felmérés felépítését követve készült el.

(Folytatás a 11. oldalon.)

ManagingUrbanEurope-25

sustainable future for cities

Alapvonal felmérés (Baseline Review)

Vezetői összefoglaló az Integrált Környezetirányítási Rendszer Stratégiai Programjának elkészítéséhez

1. BEVEZETÉS

Balatonfüred 13.300 f állandó lakosú település, a Balaton északi partjának meghatározó jelentőségű városa. Történelmi hagyományokban gazdag, kulturális és közigazgatási központ. Gazdasági életét ma döntően részben a turizmus (gyógy-egészség- sport- és konferenciaturizmus) határozza meg, de a hagyományos szőlőtermesztés és borászat is jelentős.

A környezetvédelemnek már a 90-es rendszerváltozás előtt is voltak hagyományai, de az igazi fejlődés ezután következett. A város az első között alkotta meg környezetvédelmi rendeletét, vezette be a szelektív hulladékgyűjtést az országban. A város rendelkezik környezetvédelmi programmal, hulladékgazdálkodási tervvel. Évente legalább két alkalommal a PROBIO a város köztisztaságáért felelős részvénytársasága társadalmi összefogással lomtalanítási, takarítási akciókat szervez. A Balti Városok Uniója által vezetett MUE-25 uniós projekthez való csatlakozás szinte természetes folytatása az eddigi törekvéseknek a városi környezetvédelem egy fejlettebb irányítási rendszerének kialakítása érdekében. A projekt legfontosabb lépései: az alapállapot felmérése, célkitűzések és indikátorok meghatározása, stratégiai program kidolgozása és elfogadtatása, majd intézkedési terv készítése, bevezetése, monitoring és a tapasztalatok, eredmények közkinccsá tétele. A teljes program 2007. december 30-ig tart. Az alapállapot felvétel és a teljes program Balatonfüred 47 km² nagyságú közigazgatási területére terjed ki, és a komplex városi tevékenység figyelembe vételével készül.

A projekt megvalósításához adatok gyűjtése részben az Önkormányzat saját adatbázisából, részben a Statisztikai Hivataltól és szakhatóságoktól történik. Az egyes munkafázisok elvégzését az érintettek bevonásával megvitátjuk és a javaslatokat, észrevételeket beépítjük a végleges anyagba.

kiseb forrás van, melyek vizét három jelentősebb patak (Siske, Kéki, Koloska) és néhány kisebb vízfolyás vezeti a Balatonba. A felszíni vizek minősége általában jó, csak esetenként történik néhány pontszerű, gyorsan múló szennyezés. A domborzati viszonyok és az anyagi feltételek miatt összefügg

A változatos domborzati viszonyoknak megfelelően igen változatos biotópok alakultak ki. A száraz, meleg déli lejtőkön molyhos tölgyes, szömörccs virágos kocsis, szomszédos kocsis, lejtő sztyepprétek alakultak ki, az északi lejtők cseres-tölgyes zárt erdővel borítottak, a patak völgyek mélyebb, párásabb részein nedvességgel vegetáció jött létre. A parti öv nádasait a belterületen ugyan kikötők, épített partvonal váltotta fel, de a külterületeken, különösen Tihany határos részeken még jelentős állományok vannak. A változatos biotópok miatt a terület élővilága fajokban igen gazdag. Sok a védett növény és állatfaj. A külterületek egy része a Balaton Nemzeti Parkhoz tartozik.

Települési környezet állapota

Az ivóvízellátást a DRV Rt biztosítja. A vezetékes hálózat gyakorlatilag minden községi és magánfogyasztóhoz eljuttatja az ivóvizet. A téli időszakban a Siske és a Kéki források vize elegendő az ellátásra. Nyáron a megnövekedett fogyasztás miatt a Balatonból szivattyúzott és tisztított víz adja a szükséges vízmennyiség zömét. A szennyvíz csatornaellátottság 2006 év végére eléri a 90 %-ot. A szennyvízkezelés a 2005-ben korszerűsített tisztítóban történik. A tisztított szennyvíz sem kerül a Balatonba, hanem

A város fűtési energiaellátását túlnyomórészt a vezetékes gáz biztosítja. A fűtélés kiegészítésként gyakori, de nincsenek megbízható adatok. Egyéb megújuló energiafajták hasznosításáról nincsenek adatok, gyaníthatóan azért, mert elhanyagolható mértékű a felhasználásuk. Az elektromos energiaellátást az EON biztosítja. A közvilágítás energiatakarékos korszerűsítése 1996-ban megtörtént.

A köztisztasági feladatokat a város tulajdonát képező PROBIO Rt látja el. A város egész területén a papír, műanyag és az üveg gyűjtése szelektíven történik. A város és a kistérség 25 településének szilárd hulladéka a helyi kezelési és lerakó telepre kerül. A közelmúltban megalkult önkormányzati társulás 168 település hulladékgazdálkodását hivatott megoldani, úgy hogy uniós támogatással közös hulladékgazdálkodási rendszert hoznak létre. A rendszer elkészülte után a helyi lerakók, így a füredi is, megszűnnek és rekultiválandók.

A város jelentős közúthálózattal rendelkezik. Az összes városi kezelésű úthálózat a kül- és belterületen több mint 100 km. Ezen kívül a város főútvonalai állami tulajdonban, a Közfűtési Kht kezelésében vannak (13 km). Az utóbbi két évben felgyorsult útkonstrukciók már látványosan javítják a közlekedést és a városképet. A parkolási lehetőségek f

szakaszán épült. A városban több mint 50 km járda van, jelentős része eléggé elhanyagolt állapotban. A vasút Budapest-Tapolca vonalon biztosít elfogadható közlekedést, lehet segítséget, sajnos a pálya nincs villamosítva. Észak felé Veszprémen át a tömegközlekedés busszal lehetséges.

A helyi tömegközlekedést szintén buszjáratok biztosítják, de a szezonban a két közúti kisvonat is részt vesz a turisták szállításában. A taxi szolgáltatás megoldott. A vízi közlekedés a Balatoni Hajózási Rt hajóin áprilistól szeptember végéig Siófok és Tihany irányában napi többszöri járatokkal lehetséges. A légi megközelítésnek jelenleg csak Ferihegyről van meg a lehetősége, de a Szentkirályszabadjai volt helikopter leszálló kifejezetten alkalmas polgári repülőtér kialakítására. A közlekedési zaj csak a vasúti pálya közvetlen szomszédságában és a 71. számú út mellett, a hétvégeken és a főszezonban okoz panaszokat. Jelentősebb légszennyezéseket is itt mértek, de az adatok mindig határérték alatt maradtak.

Épített környezet állapota

A város települési szerkezetében két falusias rész maradt meg, a füredi Fehér templomtól északra és nyugatra található régi falu és az arácsai faluközpont. A Füredi telep igazi üdülőhelyi jellegű, történelmi levegője településrész, a Köztársaságúti lakótelep a legnagyobb modern városias jellegű, de jól parkosított kerülete a városnak. Az említett városmagvak között zömmel családi házas, kertés beépítettség jellemző. A város keleti részén a 71. sz. út alatt kertés üdülő és társasüdülő övezet alakult ki, nagyon kevés állandó lakossal. A külterületen jelentős számú nyaralóként használt utólagosan engedélyezett vagy engedély nélkül épített épület található. Közel 50 hotel és kisebb panzió van a városban. A füredi kemping a legnagyobb a Balaton körül, kapacitása 4000 f.

A térburkolattal ellátott terület nagysága 10,8 ha, a nyilvános zöldterületek felszíne 18,7 ha és a Kiserdő park 9,4 ha. A város jelentősebb építészeti emlékeit a kataszter készült.

(Folytatás a 4. oldalon.)

Családi nyaralás a Kisfaludy strandon

2. A KÖRNYEZET ÁLLAPOTA

Balatonfüred természeti környezete (környezeti elemek állapota)

talajvíz csak a völgytalpakon és a Balaton közelében alakult ki. A rétegvizek jelentősek, különösen azok, amelyek szénsavban gazdagok. A város XVIII., XIX. századi fellendülése is a gyógyvizeknek köszönhető.

Versenyben a széllel

Az alapvető túlnyomórészt mezozoikumai és újkori mészkő és dolomit, de igen jellegzetes a permiai vörös homokkő is. Jellemző talajtípus a barna erdőtalaj és más erdőtalajok, valamint a rendszina talajok. Ezeket fűként csonthéjasok és szilveszter szelvények is tartalmazhatják.

egy gyűjtőhálózaton keresztül Balatonfűzfőnél kikerül a tó vízgyűjtő területéről. A csapadékvíz zömében zárt csatornarendszeren keresztül végül a Balatonba jut. A hálózat nem teljes, az erdőszéli, nagyobb csapadék esetén gyakoriak az elöntések, beázások.

ként a nyári időszakban szőlők, de hétvégeken egész évben a régi városközpont (Kossuth utca) is túlszűfolt. A partközeli sétány parkolási gondjait minden bizonyosan enyhítik a most épülő földalatti garázsok. Kerékpárút sajnos csak a Balatoni Körpályára füredi

A MUE-25 programban részt vevő városok:

Ancona	Balatonfüred
Kaunas	Lahti
Leeds	Lewes
Ludwigsburg	Oslo
Riga	Siauliai
Siena	Siófok
Stockholm	Turku
Växjö	Ascha
Berlin-Lichtenberg	Donaueschingen
Neu-Ulm	Paderborn
Tübingen	Wiesbaden
Würzburg	County of Nordhausen

www.mue25.net

dési terv készítése, bevezetése, monitoring és a tapasztalatok, eredmények közkinccsá tétele. A teljes program 2007. december 30-ig tart. Az alapállapot felvétel és a teljes program Balatonfüred 47 km² nagyságú közigazgatási területére terjed ki, és a komplex városi tevékenység figyelembe vételével készül.

A város éghajlata mérsékelt, meleg és száraz, szubmediterrán jellegű. A sokéves csapadék átlag 600 mm körüli, az uralkodó széljárás észak-nyugati. A levegő az év nagy részében tiszta, a légszennyezési adatok még a nyári csúcspontoknál is alacsonyabbak. A város területén több tucat

ManagingUrbanEurope-25

sustainable future for cities

Környezettudatosság és városirányítás helyben

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Mire költötték a támogatást?

– Kikötés volt, hogy fejlesztésre, eszközbeszerzésre nem lehet költeni a kapott összeget, arra kevés is lett volna. Mindez a kapcsolatfelvételt, az utazásokat, a városok egymás közötti prezentációját, bemutatkozását finanszírozta. Túlzás nélkül állítom, hogy ez óriási segítség volt, főleg nekünk, hiszen a város lényege és legnagyobb bevételi forrása a turizmus. Rendkívül fontos kapcsolatok születtek, és nem mellesleg a résztvevő alaposan megismerték Balatonfüredet, úgy, hogy mindez egy fillérjébe sem került a városnak.

– Elkészült egy úgynevezett helyzetértékelő, alapállapot felmérés a városról. Milyen szempontok alapján tárták fel a települést, egyáltalán mit tartalmaz a tanulmány?

– Tulajdonképpen a város összes dokumentumát, elztes programjait felhasználtuk a felmérés elkészítéséhez. A városfejlesztéstől kezdve, a hulladékgazdálkodáson vagy épp a környezetvédelmen át, az alternatív energiákig és az egészségtervig, mindent megnéztünk. Kiderült hol vannak a fontos hangsúlyok, mi élvez prioritást a városban, miként definiálható itt a fejlődés. Született egy komplex anyag, amely a jelent és remélem, hogy a jövőt is tartalmazza. A lakosság képviselivel is megvitattuk a programot, más városok példáján keresztül most már látom, sajnos nem elég szer.

– Milyen tanulságokat lehet levonni az elkészült anyagból?

– Ez egy összegzés, a jelenlegi állapot felmérése, nem volt- és az igen eltér adottságok miatt, nem is lehetett feladata az anyagnak, hogy a programban résztvevő más európai városokkal összevessük Balatonfüredet. Nagy eredmény, hogy egyáltalán elkészült egy ilyen anyag. Hozzá lehet nyúlni, el lehet indulni a nyomán, körvonala a legfontosabb célokat és irányokat. Nem gondolom, hogy mindent kötelező en valóra kell váltani belőle, ez nem egy bevésített szentírás, hogy csak így lehet, sehogy más-ként, nyilván az életszer-ség és a város eltt adódó lehet ségek alakíthatnak a forgatókönyvön, de akkor is van egy komoly és átgondolt anyag, ami egyértelműen megfogalmazza a kívánt célokat, és nem mellesleg tényleg összegzi mindazt, amit jelenleg a városról tudni lehet.

– Értem, de a város teljes átvilágítása után valamiféle következtetésekre mégiscsak kellett jutniuk.

– Kiderült, Fürednek nincs mit szégyellnie, az önkormányzat - az országban egyébként az első között megalkotta a környezetvédelmi rendeletét, megszervezte a szelektív hulladékgyűjtést, elindult néhány program. Kifejezetten tiszta, gondozott és kulturált a város, az adottságai kitűnőek, amelyekkel a lehetőségeinkhez képest élünk is. Kitűnő azonban az is, hogy igazából nincs a városban fejlett, rendszeresen működő, aktív társadalmi összefogás a környezet védelméért, és a valószínű környezetvédelmi célú civil szervezet sincs. Igaz nincsenek éget problémák sem.

– Azért lehetne találni néhányat, elég, ha csak a Balaton szennyezésére gondolunk vagy éppen a tópart beépítettségére, ami nem csak környezetvédelmi szempontból aggalys. Ezekkel a város életében is jelenlévő problémákkal foglalkozik a tanulmány?

A Tamás-hegy oldala, ahova a libegő épülne

– A part beépítettsége és elzárása valóban komoly gond, ami ellen most már az önkormányzat sem tud sokat tenni, mert nincsenek a tulajdonában az érintett területek. A tervek természetesen foglalkoznak ezzel. Határozott a cél: amennyire lehet, tegyük hozzáférhetővé a Balaton-partot, akadályozzuk meg a további beépítést. Másik nagy gond a csapadékelvezetés, amit szintén meg kell oldani.

– Mit tapasztalt, a programhoz csatlakozó városokban miként kezelik a környezetvédelmet? Gondolom, például a skandinávok már rég nem csupán eltökéltek, hanem kidolgozott tervek szerint teszik, amit tenni kell.

– A program arra is jó volt, hogy láttuk, az élenjáró városok, mint például Oslo, vagy Helsinki hogyan gondolkodnak. A skandinávoknál más a szemlélet, nemcsak beszélnek a környezetvédelemről, a fenntartható fejlődésről, hanem az egyik legfontosabb, mert tudják, tulajdon-

képpen az életünkben is van szó. A környezetvédelem prioritást élvez. Rég túl vannak az erről való beszéden, a lakosság meggyzésén. Igen, teszik a dolgukat, és tapasztalatom szerint ez a szemlélet már kezdi elérni a balti országokat is. Magyarországon jelenleg is a hivatalosan szükséges minimumot teljesíti ebben az ügyben, mi még csak beszélünk erről, és sokszor úgy látom, nem is gondoljuk komolyan, amit mondunk. Például aggalys, ahogy a megújuló energiaforrásokat kezeljük. Persze értem, sok mindenre nincs pénz, hiszen a környezettudatos energiagazdálkodás rövid távon mindenképpen többletkiadást eredményez, de hosszú távon megtérül a befektetés.

– Ha következtetések voltak, akkor Balatonfüred akcióterve, mindezzel már számol.

Dr. Kiszely Pál alpolgármester, a program koordinátora

eljárásokat. A vásárcsarnok épületének felújításánál például nagy hiba lenne, ezt a lehetőséget kihagyni. Úgy gondolom a közeljövő egyik fontos kérdése, tudunk-e ebben a kérdésben elrelépni.

– Ez nem csupán elhatározás kérdése, ehhez a megfelelő finanszírozást is elő kell teremteni. Lehet erre pénz egy ilyen kisvárosban, mint Füred?

– A város energiarendszerének teljes átvilágítására lesz szükség. Vannak már itthon is a környezetvédelem mellett elkötelezett szakértők,

ben is élenjáró Balatonfüred? Határozott szándék kell és tárgyalások. Többszörösen visszatérülne ez a szemlélet, nemcsak éheltbb város lenne Füred, de az üzemeltetésének költségei is jelentősen csökkennének. Ami a finanszírozást illeti, az EU-ban előbbeséget élvez az alternatív energiák hasznosítása és pályázati lehetőségek vannak.

– Az elkészült tanulmányban van néhány, jelen helyzetben meglehetősen mérésnek tűnő terv. Libegő épülne a Tamás-hegyre, vagy éppen mobil, úszó akvárium a Tagore sétánynál a tó vizére, csak hogy néhány példát említsek. Ezek víziók vagy komolyan vehető elképzelések?

– Hát, nem tagadom ezeket a régebbi elképzeléseket én emeltem be az akciótervbe, és azt sem, hogy vannak ellenzők. Pedig ezek az elképzelések nem víziók. Valahogy növelni kell a város turisztikai vonzerejét.

– Csak nem a szezon meghosszabbítására gondol? Évek óta ezt hallani, voltak is ilyen-olyan kezdeményezések, de még egyik sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

– Pedig szerintem van értelme erről beszélni illetve tenni érte. A mobil akváriumra Péter Pál, a városban élő elismert hajómérnök, már készített is látványterveket. A hídon megközelíthető úszó létesítmény az egyik lehetséges variáció szerint az Eszterházy strand mellett állna, nemcsak a Balaton élvilágát mutatná be, de vándorkiállításoknak helyet adva más vizek halait is. Helyet kapna itt a balatoni sportvitorlázás történetét bemutató kiállítás, hajómodellekkel, ereklyékkel, korabeli felvételekkel illusztrálva, a legfelső szinten pedig étterem üzemelne. Az elztes becslések szerint mindez hatszáz millió forintból kivitelezhető lenne. A Tamás-hegyet pedig miért ne lehetne libegővel megközelíteni, szezonon kívül onnan nézni a panorámát, esetleg sí illetve szánkópályát kiépíteni rajta, hogy legyen miért télen is idejönni. Ez olyasmir, amit se Siófok, se Keszthely nem tud megcsinálni. Igazi kuriózum lenne.

– Most februárban zárul a nemzetközi program. Lesz folytatás?

– Igen, most lesz egy többnapos konferencia Berlinben, ahol hivatalosan is lezárul a program, de egyben a folytatásról is tárgyalunk. Abban mindenki egyetért, hogy a kiépített hálózattal, a kapcsolattrendszerral kezdeni kell valamit, ez akkora érték és lehet segítség minden város számára, amit nem szabad veszni hagyjni.

Visszahódított vízpart, pihenő turisták a Silver Resort Hotel melletti téren

– Rétságon, Vác és Balassagyarmat között épül Közép-Európa legnagyobb amorfszilíciumos napelem gyára. Az ezzel a technológiával elállított napelemek a korábrinál harminc-egyven százalékkal lesznek olcsóbbak. Már fel is vettük a kapcsolatot a vezérigazgató úrral, meghívásunkra járt itt

Füreden és tárgyalásokat folytattunk. Azt szeretnénk, hogy a város amolyan referencia legyen a többi település számára. Közös vizsgáljuk majd annak lehetőséget, hogy a középületeknél miként lehetne hasznosítani ezeket a napelemeket, illetve a város új beruházásainál figyelembe venni ezeket az

be kell vonni őket a munkába. Tudjuk, miként folynak jelenleg az építkezések, nem vagyok szakember, de biztos vagyok benne, hogy a költségeken jócskán lehetne mit faragni és csekély többletfinanszírozás ellenében használni ezeket az új, környezetkímélő energiaforrásokat. Miért ne lehetne eb-

ManagingUrbanEurope-25

sustainable future for cities

Alapvonal felmérés (Baseline Review)

(Folytatás a 2. oldalról.)

3. EMBERI
TÉNYEZ /
TÁRSADALMI
HELYZETKÉP

Az állandó lakosság száma: 13 321 (2005), N k: 6.950 f , férfiak: 6.371 f . A korfa:

Korcsoport	F
0-3 éves	278
4-6 éves	286
7-14 éves	872
15-18 éves	565
19-25 éves	1.178
26-40 éves	3.198
41-55 éves	2.911
56-70 éves	2.576
71-80 éves	947
81 év felett	510
Összesen	13.321

A korfa tanúsága szerint a lakosság előreged populációt alkot, a fiatalabb korosztályok kis létszáma aggasztó. A várható élettartam a férfiaknál 68,2, a nőkénél 76,5 év. A leggyakoribb halálokok azonosak az országosan tapasztalhatókkal, (Hipertónia, keringési elégtelenség, daganatos megbetegedések), de az országos átlag alatt maradnak. Az élve születések száma évente száz körül mozog, a csökken tendencia az utóbbi két évben megszűnni látszik. Az elmúlt évek folyamatosan csökken a gyermeklétszáma az óvodákban és az iskolák alsó tagozataiban érezteti hatását, a csökken csoport- és csoportlétszám foglalkoztatási gondokat okoz. A lakosság képzettségi szintjéről nincs megfelelő statisztikai adat. A foglalkoztatottságra jellemző az erős szezonális. A 6 %-ot meghaladó téli munkanélküliség felére-harmadára csökken a nyári hónapokban. Aggasztó a pályakezd munkanélküliek magas száma. A szociális helyzetre az anyagi polarizálódás és a segélyre szorulóknak számának növekedése jellemző. A közbiztonság a mind az országos mind a megyei szintnél jobb adatokat mutat és fokozatosan javul.

4. VÁROSM
KÖDÉS

Önkormányzat
Balatonfüred város önkormányzatának képviselőtől 18 választott főből álló testület látja el. A képviselő-testület vezetője a polgármester, akinek helyettesítését két alpolgármester látja el. A képviselő-testület munkáját hat bizottság segíti,

melynek tagjai többségben képviselők és külső tagok. Tevékenységükhöz további segítséget szakértők adnak. A bizottságokat és azok tagjait a képviselő-testület választja. Környezetvédelemmel kapcsolatos feladatokat elsősorban a Településfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság látja el, de a többi osztálynak is vannak ilyen ügyei.

Polgármesteri Hivatal

A Polgármesteri Hivatal feladatai kettős: Segíti a képviselőket és a kapcsolódó testületek munkáját, valamint ellátja hatósági feladatait. A második, egyre bővülő feladatcsoport kiterjed a kistérségre is. A Hivatal létszáma

Bemutató akvárium a Tagore sétányon

A fából készült Hidegfürdő egy 1910-es képeslapon

96 fő. A hivatalt a jegyző vezeti. Munkáját az aljegyző segíti, szükség esetén helyettesíti. A hivatal szervezetiileg nyolc osztályra tagolódik.

A környezetvédelmi feladatokat főképpen a Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály látja el, de a Közigazgatási és a Városrendezési és Építési Osztálynak is vannak ilyen feladatai. Az Önkormányzat 2006. évi költségvetésének főösszege 4 292 917 Ft. Bevételeinek egyharmada működési bevétel, a támogatások 22 %-ot, a véglegesen átvett pénzeszközök 20 %-ot tesznek ki. A hitel mindösszesen 5 %-ot ér el. A kiadások között a fejlesztésekre több mint 40 % jut, ami az abszolút számában és arányában is a legjelentősebb az elmúlt kilenc évben.

Az önkormányzat további részben önálló intézményei: a bölcsőde, 3 óvoda, 3 általános, és 2 középiskola, a zeneiskola, a Nevelési Tanácsadó, a Városi Könyvtár, a Városi Művelődési Központ, a Községi Ház, a Balaton Szabadidő és Kong-

A Révész és halász szobra az 1945-ben felrobbant Hidegfürdő mellett

resszusi Központ és a Városi Rendel. intézet. Már az óvodákban elkezdődik a környezettudatos nevelés, az általános iskolában szakköri és osztályszinten is folyik környezetvédelmi tevékenység. A középiskolák közül első sorban a Széchenyi Ferenc Kertészeti Szak-

képző Intézetben az iskolakertészeti, szőlészeti jellegű fakadón rendszeres a környezetvédelmi nevelés. A városban élénk a kulturális élet. Tíz amatőr kórus, két fúvós, egy vonós és egy vegyes zenekar rendszeresen koncerteket. Az évente megrendezett Nemzetközi

Szobrász Szimpózium sok látogatót vonz, és szobrokkal gyarapítja a város közterületeit. A sportok közül a vitorlázás, futball és a kézilabda a legjelentősebb. Balatonfüred a magyar vitorlázás bölcsője és fővárosa, évente több Európa- és világbajnokság színhelye. A város területén 9 már meglévő yacht kikötő van. Jelenleg épül újabb kikötő, és egy már meglévő kikötő bővítenek. A Balatoni Hajózási Rt. kikötőjében is jelentős számú kikötőhely van. A férőhelyek száma az új kikötők megépülésével megközelíti az ezret. A vitorlások száma a parton tárolt kishajókkal együtt jóval több. A nagyszámú hajó festése, tisztítása és karbantartása fo-

Gazdaság

1870 m. köd gazdasági szervezetet regisztráltak 2004-ben. Ezek többsége egyszemélyes vagy 1-9 fő foglalkoztató mikro- és kisvállalkozás. Balatonfüreden nagyobb mértékű klasszikus ipari tevékenységet csak a volt Hajógyár területén működő TLC folytat. A kikötői darulemek és egyéb nehézgépek alkatrészek gyártása bizonyos környezeti kockázattal jár, de a környezetvédelem jól szervezett az üzemben. A helyi építőipar jelentős még. Környezeti kockázatot a bontások és az építések során keletkezett hulladékok jelenthetnek. Az így nyert építési törmelék elhelyezésére lerakó létesült. A nagyobb vállalatok gondoskodnak a keletkezett veszélyes hulladék elszállításáról és elhelyezéséről. A kisebb építőipar és magánépítőipar azonban elég gyakran szabadulnak meg az építési kelmektől a városból kivezetett utak mentén a külterületeken. Nagyüzemi mezőgazdaság jelenleg nincs a város területén. A legnagyobb szőlőtermelő gazdaságok sem haladják meg a 20-25 hektárt. A több ezer hobbikert azonban a növényvédőszer helytelen használata és a maradványok hanyag kezelése miatt pontszerű alkalmi veszélyforrás lehet a talaj és a vizek szennyezésére. A szolgáltatások igen jelentős számban adnak munkát a helyi lakosságnak és közvetve vagy közvetlenül a turizmushoz kapcsolódnak. Legnagyobb számot sorrendben a gazdasági szolgáltatások, a kereskedelem, és javítás, valamint a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás képviseli a vállalkozások sorában, több mint 55 %-át adva a működő gazdasági szervezeteknek.

5. TÖRVÉNYI
HÁTTÉR

A környezet védelmét központi törvények és rendeletek, valamint helyi rendeletek és határozatok hivatottak szabályozni. Sajnos a központi törvények között gyakran hiányos vagy teljesen hiányzik a harmonizáció. A kellen át nem gondolt és a realitásokat figyelembe nem vevő szabályozások gyakran az ellenkező hatást érik el, mint amiért létrehozták őket. A szankcionálások sem kellen következtetések és gyakran túl elnézők. A helyi rendeletek jobban figyelembe veszik a város sajátos érdekeit, de a szankcionálások itt sem elég hatékonyak.

Balatonfüred, 2006. június 5.